

7.10.2024

Dnro EMLA 11/2023

Sähköopinuksen solmimismenettelyyn liittyvät vaatimukset

Osapuolet

Loppuasiakas:
Kuuvalo Oy

Sähköalan yritys:
Vattenfall Oy

Energiamarkkinariitalautakunnan ratkaisusuositus

Energiamarkkinariitalautakunta katsoo, ettei Kuuvalo Oy:n ja Vattenfall Oy:n välillä ole syntynyt uutta määräaikaista Täysvesi -sähköopinusta osapuolia sitovalla tavalla. Lautakunta suosittaa siten, että Vattenfall Oy suorittaa vahingonkorvauksena Pienyrityksen pörssisähköopinuksen ja Täysvesi -sähköopinuksen hintaeron hakijan toteutuneen sähkönkulutuksen mukaisesti siitä lukien, kun hakija oli kuitenkin ollut tosiasiallisesti sidottuna uuteen määräaikaiseen sopimukseen eli 26.3.2023 alkaen siihen saakka, että hakijalla on uusi sähköopimus.

Selostus asiasta

Kuuvalo Oy:n (jäljempänä *loppuasiakas* ja *hakija*) ja Vattenfall Oy:n (jäljempänä *sähköalan yritys* ja *Vattenfall*) välillä oli 26.3.2021–25.3.2023 aikavälillä voimassa 24 kuukauden määräaikaainen sähkönmyyntisopimus (jäljempänä *aikaisempi sopimus* ja *aikaisempi sähkönmyyntisopimus*). Loppuasiakas sai 23.1.2023 sähköalan yritykseltä sähköpostiviestin, jossa todettiin sähköopinuksen uusiutuvan automaattisesti ilman toimenpiteitä. Tämän jälkeen Vattenfall lähetti postitse 20.2.2023 päivätyn sähkönmyyntisopimuksen vahvistusilmoituksen. Ilmoituksen mukaan hakijalla oli kolme viikkoa aikaa vahvistusilmoituksen lähettämisestä ilmoittaa vahvistusilmoituksen sopimuksen vastaisuudesta. Hakija lähetti 10.3.2023 sähköpostin sähköalan yritykselle, jolla hän pyysi peruuttamaan sopimuksen voimaatulon ja vaihtamaan sopimuksen toiseen.

Asiassa on kyse siitä, onko osapuolten välillä solmittu uusi määräaikaainen Täysvesi -sähköopimus aikavälille 26.3.2023–25.3.2025. Mikäli sopimusta ei katsota syntyneen, asiassa on kyse siitä, onko hakijalla oikeus Täysvesi -sähköopinuksen ja Pienyrityksen pörssisähköopinuksen hinnanneron suuruiseen vahingonkorvaukseen.

Energiamarkkinariitalautakuntaan on saapunut loppuasiakkaan hakemus 20.12.2023. Lautakunta on varannut 29.12. hakijalle mahdollisuuden täydentää hakemustaan. Hakija on toimittanut pyydetyn täydennyksen 8.1.2024. Sähköalan yritykseltä on 10.1. pyydetty vastausta hakijan hakemuksen johdosta. Vastauksen antamiselle asetettua määräaika on sähköalan yrityksen pyynnöstä pidennetty 12.4. saakka. Sähköalan yrityksen vastaus on saapunut 30.4. Vastaus on annettu tiedoksi hakijalle, ja hänelle on annettu mahdollisuus lausua sähköalan

yrittäjän vastauksen johdosta. Hakija ei ole enää lausunut sähköalan yrityksen vastauksen johdosta.

Hakijan vaatimukset perusteluineen

Hakija vaatii, että sähköalan yritys peruu 26.3.2023 uusiutuneen 24 kuukauden määräaikaisen sopimuksen voimaantulon ja vaihtaa kyseisen sähkömyyntisopimuksen toistaiseksi voimassa olevaksi Pienyrityksen pörssisähkö sopimukseksi. Lisäksi hakija vaatii, että sähköalan yritys hyvittää sopimuksen alusta eli 25.3.2023 alkaen näiden sopimusten hintaeron hakijan toteutuneen sähkökulutuksen mukaisesti.

Hakijan ja sähköalan yrityksen välillä oli 26.03.2021–25.03.2023 aikavälillä voimassa 24 kuukauden määräaikainen sopimus. Sopimuksen liitteen 1 mukaan "Mikäli et hyväksy uutta tarjousta, tulee sinun perua sopimus tarjouksen viimeiseen voimassaolopäivään mennessä." Lisäksi sopimuksessa luki, että: "määräaikainen sopimus on voimassa sopimusvahvistuksessa ilmoitetun määräajan. Ennen määräajan päättymistä teemme sinulle tarjouksen uudesta määräaikaisesta sopimuksesta, jonka hyväksyminen ei vaadi sinulta toimenpiteitä. Uusi sopimus jatkuu suoraan määräaikaisena edellisen päätyttyä. Mikäli et hyväksy uutta tarjousta, tulee sinun perua sopimus tarjouksen viimeiseen voimassaolopäivään mennessä." Teksti oli myös 8.2.2021 päivityssä kyseistä sopimusta koskevassa vahvistusilmoituksessa ja myös vuonna 2023 lähetetyssä vahvistusilmoituksessa koskien uutta sopimusta.

Vattenfall ei kuitenkaan lähettänyt uutta tarjousta vaan 23.1.2023 sähköpostitse viestin, jonka otsikko on "Kuuvalo Oy sähkö sopimus on päättymässä". Viestissä kerrottiin sähkösopimuksen uusiutuvan automaattisesti ilman eri toimenpiteitä. Lisäksi viestissä todettiin, että mikäli sopimuksesta olisi kysyttävää tulisi hakijan olla yhteydessä Vattenfalliin 16.2.2023 mennessä. Hakijan käsityksen mukaan kyseessä oli tiedotusluonteinen sähköposti eikä vahvistusilmoituksen tai sopimuksen mukainen tarjous.

Vattenfall lähetti hakijalle postitse 20.02.2023 päivätyn sähkömyyntisopimuksen vahvistusasiakirjan. Asiakirjassa todettiin, että sopimus on tullut voimaan ja jatkuu vahvistusilmoituksen ja sen liitteenä olevien ehtojen mukaisesti, jos asiakas ei kolmen viikon (21 kalenteripäivän) kuluessa vahvistusilmoituksen lähettämisestä ilmoita vahvistusilmoituksen sopimuksen vastaisuudesta. Hakija lähetti määräajan kuluessa 10.3.2023 sähköpostin sähköalan yritykselle, missä hakija pyysi sopimuksen perumista. Lisäksi hakija pyysi sähköalan yritystä muuttamaan sopimuksen toistaiseksi voimassa olevaan Pienyrityksen pörssisähkö sopimukseen.

Sähköalan yrityksen mukaan hakijan olisi tullut olla yhteydessä Vattenfalliin 16.2.2023 mennessä estääkseen sopimuksen voimaantulon. Vattenfall viittaa kyseisellä päivämäärällä 23.1.2023 lähetettyyn sähköpostiin, jossa kerrotaan sähkösopimuksen päättymisestä sekä mainitaan mahdollisuudesta kysyä lisätietoja 16.2.2023 mennessä. Viestiä ei kuitenkaan otsoikoitu tarjoukseksi, eikä viestissä mainita sen olevan tarjous eikä ilmaista tarjouksen viimeistä voimassaolopäivää. Myös Vattenfallin oman näkemyksen mukaan tämä on voinut aiheuttaa sekaannusta.

Vahvistusilmoituksessa todettiin, että sopimukseen sovelletaan myös yleisiä sähkömyyntiehtoja (SME 2014). Hakijan mukaan osa SME 2014 ehdoista koskee kaikkia sähkökäyttäjää eli myös yrityksiä. SME 2014 ehtojen kohdan 10.2.1 mukaan määräaikaisen sähkösopimuksen päättymisen jälkeen sopimus jatkuu toistaiseksi voimassa olevana, jos muuta ei ole sovittu tai jollei myyjän ja käyttäjän välillä ole tehty uutta myyntisopimusta tai jompikumpi sopijapuolista ole kahden viikon irtisanomisajoin irtisanonut sopimusta.

Sähköalan yrityksen vastaus perusteluineen

Sähköalan yritys kiistää hakijan vaatimuksen perusteineen.

Hakija sopimusuusinnassa ei ole tapahtunut virhettä. Sopimusuusinta on lähetettyine tarjouksineen tapahtunut tavallisesti, yleisten- sekä sopimuskohtaisten ehtojen ja prosessien mukaisesti. Sopimusvahvistuksen ehdoissa on mainittu, mitä tapahtuu sopimuksen määräajan päättyessä. Hakijalle on vahvistettu, että hän tulee saamaan tarjouksen ja sen hyväksyminen ei vaadi toimenpiteitä.

Hakijalle on ilmoitettu, että: "Määräaikainen sopimus on voimassa sopimusvahvistuksessa ilmoitetun määräajan. Ennen määräajan päättymistä teemme sinulle tarjouksen uudesta määräaikaisesta sopimuksesta, jonka hyväksyminen ei vaadi sinulta toimenpiteitä. Uusi sopimus jatkuu suoraan määräaikaisena edellisen päättyttyä. Mikäli et hyväksy uutta tarjousta, tulee sinun perua sopimus tarjouksen viimeiseen voimassaolopäivään mennessä."

Ehdoissa on selvästi ilmoitettu, kuinka tarjouksen saadessaan tulee toimia, mikäli uutta sopimuskautta ei haluta tarjouksen sisältöisenä tehdä. Hakijalle 23.1.2023 lähetetyssä sähköpostiviestissä on kyse sopimustarjouksesta, eikä hakija ole reagoinut viestissä asetetussa määräajassa. Näin ollen jatkosopimus on alkanut kyseisen tarjouksen tiedoilla.

Sopimusvahvistuksessa ilmoitettu 21 kalenteripäivän jakso koskee ilmoitusmahdollisuutta, mikäli sopimusvahvistuksessa ilmoitetun sopimuksen yksityiskohdat esimerkiksi hinnat tai tuotantomuoto ovat sovitun vastaiset. Yrityksiä jatkosopimuksen automaattiuusinnassa sopimuksen vastaisuus tarkoittaa sitä, että asetettu sopimus ei vastaa toimitettua sopimustarjousta.

Hakijan mainitsema kohta SME 2014 -ehdoista koskee vain kuluttaja-asiakkaita ja kuluttajasopimuksia.

Ratkaisun perustelut

Sopimuksen jatkuminen toistaiseksi voimassa olevana ja sopimuksen irtisanomisoikeus

Sähkömarkkinalain 89 §:n 1 momentin mukaan sähkönmyyntisopimus voidaan tehdä olemaan voimassa toistaiseksi tai määräajan.

Lainkohdan 2 momentin mukaan toistaiseksi voimassa oleva sopimus päättyy purkamisen tai irtisanomisen johdosta. Määräaikainen sopimus päättyy määräajan umpeuduttua.

Sähkömarkkinalain 92 §:n 2 momentin mukaan sähkönmyyntisopimuksen irtisanomisaika on loppukäyttäjälle kaksi viikkoa ja vähittäismyyjälle kolme kuukautta. Toimitusvelvollisuuden ulkopuolella olevan sopimuksen irtisanomisaika on vähittäismyyjälle kaksi viikkoa.

Lainkohdan 4 momentin mukaan tämän pykälän 1 ja 2 momentin säännöksistä ei saa poiketa toimitusvelvollisuuden piirissä olevan loppukäyttäjän vahingoksi.

Hakija on vedonnut asiassa Energiateollisuus ry:n suosittelemiin Sähkönmyyntiehtojen (*SME 2014 -ehdot*) kohtaan 10.2.1, minkä mukaan määräaikaisen sähkösopimuksen päättymisen jälkeen sopimus jatkuu toistaiseksi voimassa olevana, jos muuta ei ole sovittu tai jollei myyjän ja käyttäjän välillä ole tehty uutta myyntisopimusta tai jompikumpi sopijapuolista ole kahden viikon irtisanomisajoin irtisanonut sopimusta.

Hakijan ja sähköalan yrityksen välillä on lautakunnan käsityksen mukaan kuitenkin sovittu menettelystä, jonka johdosta voidaan katsoa syntyvän uusi määräaikainen sopimus, eikä siitä, että sopimusta seuraisi ilman tätä menettelyä automaattisesti toinen määräaikainen sopimus. Lautakunta katsoo, että asiassa on sovittu sopimuksen jatkumisesta SME 2014 -ehdoista poikkeavalla tavalla.

Selvyyden vuoksi lautakunta toteaa myös, että sähkömarkkinalain 92 §:n 2 momentissa todettu loppukäyttäjän irtisanomisaika koskee toistaiseksi voimassa olevia sopimuksia. Kyseisestä irtisanomisajasta ei toistaiseksi voimassa olevan sopimuksen osalta saa poiketa toimitusvelvollisuuden piirissä olevassa sopimuksessa. Nyt kyseessä on kuitenkin määräaikaisen sopimuksen arviointi, joten lautakunta ei käsittele asiaa tältä osin enemmälti.

Uuden määräaikaisen sopimuksen solmiminen

Sähkömarkkinalain V osassa 13 luvussa on sähkösopimuksia koskevat säännökset.

Sähkömarkkinalain 13 luvun 85 §:n 1 momentin mukaan tämän luvun säännöksistä ei saa sopimuksin poiketa kuluttajan vahingoksi.

Lainkohdan 2 momentin mukaan, jollei jäljempänä toisin säädetä, sovelletaan tämän luvun säännöksiä muutoin vain, jos muuta ei johdu sopimuksesta, sopijapuolten omaksumasta käytännöstä taikka kauppataivasta tai muusta tavasta, jota on pidettävä sopijapuolia sitovana.

Sähkömarkkinalain 87 §:n 2 momentin mukaan sähköverkkosopimus ja sähkönmyyntisopimus on tehtävä kirjallisesti, jos sopijapuoli sitä vaatii.

Sähkömarkkinalain 88 §:n 1 momentin mukaan, jos sähköverkkosopimusta tai sähkönmyyntisopimusta ei ole tehty kirjallisesti, jakeluverkonhaltijan tai vähittäismyyjän on lähetettävä loppukäyttäjälle tiedot tehdystä sopimuksesta sekä siihen sovellettavista hinnoista ja muista ehdoista (vahvistusilmoitus). Vahvistusilmoitus on lähetettävä viivytyksettä ja viimeistään kahden viikon kuluttua sopimuksen tekemisestä.

Lainkohdan 3 momentin mukaan sopimus katsotaan tehdyksi vahvistusilmoituksen ehdoin, jollei loppukäyttäjä vahvistusilmoituksessa mainitussa huomautusajassa ole ilmoittanut sopijapuolelleen, ettei hän pidä ilmoitusta sopimusta vastaavana. Huomautusajan on oltava vähintään kolme viikkoa vahvistusilmoituksen lähettämisestä.

Lain varallisuus oikeudellisista oikeustoimista (jäljempänä *oikeustoimilaki*) 1 §:n 1 momentin mukaan tarjous sopimuksen tekemisestä ja sellaiseen tarjoukseen annettu vastaus sitovat tarjouksen tekijää ja vastauksen antajaa sen mukaan, kuin jäljempänä tässä luvussa säädetään.

Lainkohdan 2 momentin mukaan tämän luvun säännökset eivät koske määrämuotoisia sopimuksia eivätkä myöskään sopimuksia, joiden päättämiseen vaaditaan suorituksen toimittamista toiselle sopimuspuolelle, ja ovat muuten voimassa vain, mikäli tarjouksesta tai vastauksesta tai kauppataivasta ei muuta johdu.

Lautakunta toteaa, ettei sähkönmyyntisopimukselta ilman erillistä vaatimusta edellytetä kirjallista tai muutakaan määrämuotoa. Sopimus voi tällaisessa tilanteessa lähtökohtaisesti syntyä suullisesti ja jopa pelkästään osapuolten tosiasiallisen toiminnan seurauksena.

Lautakuntaan on toimitettu selvityksenä Täysvesi -sähkö sopimuksen (jäljempänä *aikaisempi sähkö sopimus*) vahvistusilmoitus 8.2.2021. Lisäksi lautakuntaan on toimitettu Täysvesi -sähkö sopimuksen ehdot. Vahvistusilmoituksessa ja sopimusehdoissa todetaan, että: ”Määräaikainen sopimus on voimassa sopimusvahvistuksessa ilmoitetun määräajan. Ennen määräajan päättymistä teemme sinulle tarjouksen uudesta määräaikaisesta sopimuksesta, jonka hyväksyminen ei vaadi sinulta toimenpiteitä. Uusi sopimus jatkuu suoraan määräaikaisena edellisen päätyttyä. Mikäli et hyväksy uutta tarjousta, tulee sinun perua sopimus tarjouksen viimeiseen voimassaolopäivään mennessä.”.

Edellä selostetun ehtokohdan perusteella on asiassa lautakunnan näkemyksen mukaan sovittu oikeustoimilaissa säädetyistä sopimuksen syntyvästä poikkeavasta menettelystä. Lautakunnan näkemyksen mukaan kyseistä sopimuksen syntymistä on arvioitava niin kutsuttuna hiljaisesti syntyvänä eli konkludenttisena sopimuksena, sillä se ei edellytä tarjouksen vastaanottajalta mitään aktiivisia tosiasiallisia toimia tai oikeustoimilain mukaista tarjoukseen annettua hyväksyvää vastausta.

Sopimukseen, jotka eivät perustu nimenomaiseen tahdonilmaisuun, on oikeuskäytännössä ja -kirjallisuudessa suhtauduttu yleensä pidättyvästi. Korkeimman oikeuden ratkaisukäytännön mukaan tämä on perusteltua sen estämiseksi, ettei kukaan tulisi sidotuksi sopimussuhteeseen, jota hän ei ole hyväksynyt tai johon hän ei ole muullakaan tavoin ilmaissut tahtoaan sitoutua. Korkein oikeus on oikeuskäytännössään todennut, että tällöin edellytyksenä on, että osapuolten voidaan todeta saavuttaneen yksimielisyyden sekä sopimukseen sitoutumisesta että sopimuksen sisällöstä. (KKO 2011:6 kohta 7 ja KKO 2006:71 kohta 16). Oikeuskirjallisuudessa on todettu, että sopimisen olemassaoloa koskeva harkinta pohjautuu yleensä kokonaisarvioon, jossa vaaditaan vahvoja yhdensuuntaisia sopimuksen olemassaoloa puoltavia perusteita. Hiljaista sopimusta vastaan puhuvat näkökohdat johtanevat vastaavasti melko helposti siihen, ettei tällaista konkludenttista yhteisymmärrystä voida katsoa syntyneen. (Hemmo, Sopimusoikeus I, s. 136).

Lautakunnan näkemyksen mukaan sopimuksen syntymiseen vetoavan eli sähköalan yrityksen olisi asiassa osoitettava, että sähköalan yritys on noudattanut sovittua sopimuksen syntymisen edellyttämää toimintatapaa siten, että osapuolten voitaisiin katsoa saavuttaneet asiassa yksimielisyyden sopimukseen sitoutumisesta.

Lautakuntaan on toimitettu selvityksenä hakijalle 23.1.2023 lähetetty sähköposti, jossa todetaan, että: ”Yrityksenne sähkö sopimuskausi on päättymässä 25.3.2023. Sopimuksen jatkaminen ei vaadi sinulta toimenpiteitä. Sopimus jatkuu automaattisesti 24 kuukauden kiinteähintaisella fossiilivapaalla sopimuksella edellisen päätyttyä. Jos sinulla on kysyttävää sopimuksesta, ole yhteydessä 16.2.2023 mennessä.” Lisäksi sähköpostissa todetaan, että: ”Uusi Täysvesi 24 kk sähkö sopimus jatkuu suoraan edellisen päätyttyä, ja meillä Vattenfallilla yrityksenne saa fossiilivapaata sähköä ilman lisäkustannusta. -- Jos hyväksyt tarjouksen, sinun ei tarvitse tehdä mitään. Uusi sopimus tulee voimaan automaattisesti.”.

Lautakunnan käsityksen mukaan sähköpostiviestiä 23.1.2023 ei ole selkeästi yksilöity aikaisemman sähkö sopimuksen vahvistusilmoituksen ja sopimusehtojen mukaiseksi tarjoukseksi. Viestin lopussa on kuitenkin mainittu, että mikäli tarjouksen hyväksyy ei reagointia edellytetä. Tästä maininnasta voi lautakunnan näkemyksen mukaan jäädä kuitenkin myös siihen käsitykseen, että vahvistusilmoituksessa ja sopimuksessa mainittu tarjous on vielä tulossa ja nyt kyseessä oleva sähköpostiviesti on vain tarjousta edeltävä ilmoitus sopimuskauden päättymisen lähestymisestä. Viestissä ei myöskään lainkaan ilmoiteta tarjouksen voimassaoloaikaa, johon mennessä aikaisemman sopimuksen ehdon mukaan olisi ilmoitettava siitä, että ei

halua sitoutua uuteen määräaikaiseen sopimukseen. Viestissä ainoastaan pyydetään olemaan yhteydessä 16.2.2023 päivämäärään mennessä, mikäli sopimuksesta herää kysyttävää.

Lautakunta katsoo, ettei sähköalan yritys ole noudattanut aikaisemmassa sähkö sopimuk sensa sovittua menettelytapaa uuden sopimuksen syntymiseksi. Sähköpostiviestistä on voinut saada sen käsityksen, että tahdonilmaisu siitä, ettei uuteen määräaikaiseen sähkö sopimukseen ole halua sitoutua, voidaan tehdä niin kauan kunnes uusi sopimuskausi alkaa tai että tarjous uudesta sopimuksesta voimassaoloaikoineen on vielä vastaisuudessa tulossa erilisenä viestinä. Oleellista asiassa on lautakunnan näkemyksen mukaan se, ettei viestissä selkeästi ilmoitettu päivämäärää, johon mennessä tahdonilmaisu siitä, ettei halua tulla sidotuksi uuteen määräaikaiseen sopimukseen olisi tehtävä.

Ottaen huomioon aikaisemmassa sähkö sopimuksessa sovitut perusteet uuden määräaikaisen sopimuksen syntymiselle, asiaa kokonaisuutena arvioituaan lautakunta katsoo, ettei ainoastaan 23.1.2023 sähköpostiviestin luomien olosuhteiden perusteella voida päätellä, vastoin hakijan kiistämistä, että osapuolet olisivat korkeimman oikeuden oikeuskäytännössä todetu in tavoin saavuttaneen yksimielisyyden sopimukseen sitoutumisesta. Koska sähköpostiviesti ei ole edellä mainitu in tavoin vastannut olennaiselta sisällöltään aikaisemmassa sopimuksessa sovittua menettelytapaa ja sopimuksen vahvistusilmoituksessa ilmoitettua, lautakunta katsoo, ettei sillä perusteella, ettei hakija ollut sähköalan yritykseen 16.2.2023 mennessä yhteydessä, voida katsoa hakijan passiivisuuden osoittavan, että hän olisi hiljaisesti hyväksynyt uuden määräaikaisen sopimuksen syntymisen sähköalan yrityksen väittämin tavoin.

Toimitetun aineiston perusteella hakijalle on 20.2.2023 lähetetty vahvistusilmoitus uudesta määräaikaisesta Täysvesi -sähkö sopimuksesta (jäljempänä *uusi sopimus*) aikavälille 26.3.2023–25.3.2025. Kyseinen vahvistusilmoitus on siis lähetetty ja uusi määräaikainen sähkö sopimuksen on vahvistettu tulleen voimaan ennen vanhan sähkö sopimuksen päättymistä 25.3.2023. Toimitetun sähköpostikirjeenvaihdon mukaan hakija on 10.3.2023 ilmoittanut, että hän haluaa perua tarjotun sähkö sopimuksen ennen sen voimaantuloa ja muuttaa sen Pienyrityksen pörssisähkö sopimukseksi, joka on voimassa toistaiseksi.

Lautakunta pitää uskottavana sitä, että vasta saatuaan vahvistusilmoituksen uudesta sähkö sopimuksesta, hakija on saattanut käsittää tulleen sähköalan yrityksen näkemyksen mukaan sidotuksi uuteen määräaikaiseen sähkö sopimukseen vastoin hänen omaa käsitystään. Koska lautakunnan näkemyksen mukaan osapuolia sitovaa sopimusta ei ollut syntynyt 23.1.2023 lähetetyn sähköpostiviestin ja sitä seuranneen hakijan passiivisuuden johdosta, on hakijalla ollut vielä uutta sähkö sopimusta koskevan vahvistusilmoituksen saatuaan oikeus ilmoittaa, ettei hän hyväksy uuden sopimuksen voimaantuloa.

Edellä mainitu in peruste in lautakunta katsoo, etteivät osapuolet ole tulleet sidotuksi uuteen määräaikaiseen Täysvesi -sähkö sopimukseen.

Seuraamukset

Hakija on vaatinut sopimuksen vaihtamista sähköalan yrityksen Pienyrityksen pörssisähkö sopimukseen. Lisäksi hakija on vaatinut vahingonkorvausta Pienyrityksen pörssisähkö sopimuksen ja Täysvesi -sähkö sopimuksen hintaerosta hakijan toteutuneen sähkö kulutuksen mukaisena 25.3.2023 alkaen.

Lautakunta toteaa, että sopimuksen pätemättömyys johtaa lähtökohtaisesti siihen, ettei osapuolta voida velvoittaa sopimuksen mukaiseen suoritukseen. Näin ollen lautakunta katsoo,

että hakijalla olisi ollut oikeus vaihtaa sopimus hänen vaatimuksensa mukaisesti Pienyritysten pörssisähkö sopimukseen.

Tilanteessa, jossa sopimuksen edellyttämät suoritukset on jo ehditty tehdä, synnyttää sopimuksen pätemättömäksi toteaminen osapuolille palautusvelvollisuuden. Sopimuksen pätemättömäksi toteamisella on siten samanlaiset oikeusvaikutukset kuin sopimuksen purkamisella. Nyt kyseessä olevassa tilanteessa suorituksen palauttaminen ei kuitenkaan ole hakijan käyttämän sähkö osalta mahdollista. Tällaisessa tilanteessa lautakunnan näkemyksen mukaan jo tehdystä suorituksesta on korvattava sen käypä arvo. Lautakuntaan ei ole toimitettu selvitystä siitä, etteikö sopimuksessa sovittu hinta vastaisi jo toimitetun sähkö käypää arvoa. Näin ollen lautakunta katsoo, ettei asiassa ole suoritusten palautusvelvollisuutta.

Lautakunnan käsityksen mukaan asiassa on kuitenkin vielä arvioitava se, onko sähköalan yritys aiheuttanut hakijalle menettelyllään vahinkoa.

Lautakunta toteaa, että asiassa on annettava yksipuolinen päätös, jos vastapuoli ei ole antanut häneltä pyydettyä vastausta, josta ilmenee hänen kantansa vaatimuksiin. Oikeudenkäymiskaaren 12 luvun 13 §:stä ilmenevän periaatteen mukaan vaatimukset on tällöin hyväksyttävä siltä osin kuin ne eivät ole selvästi perusteettomat.

Sähköalan yritys ei ole ottanut asiassa kantaa hakijan vahingonkorvausvaatimukseen tai sen määrään. Edellä mainitusti tällöin asiassa on annettava yksipuolinen päätös siltä osin kuin vastauksesta ei ilmene kantaa vastapuolen vaatimuksiin. Tällöin vaatimukset on hyväksyttävä siltä osin kuin ne eivät ole ilmeisen perusteettomat.

Lautakunta toteaa, että lähtökohtaisesti vahingonkorvausta vaativan olisi osoitettava vahingon aiheutuminen ja vahingon määrä. Lautakuntaan ei ole toimitettu selvitystä aiheutuneesta vahingosta tai sen määrästä. Korvausta voidaan kuitenkin suosittaa, vaikka hakija ei osoittaisi vahingon määrää, mikäli on jollakin tavalla selvitetty, että vahinkoa on syntynyt. Vahinkotahtuma, syy-yhteys ja jonkinlaisen vahingon aiheutuminen on siten kyettävä osoittamaan.

Lautakunnan käsityksen mukaan hakijan vaatimus on perustunut siihen, ettei sähköalan yritys ole noudattanut aikaisemmassa sopimuksessa sovittua uuden sopimuksen syntymisen edellyttämää menettelyä. Sähköalan menettelyn johdosta, joka sittemmin on todettu virheelliseksi, hakija on kuitenkin tosiasiallisesti ollut sidottu uuteen määräaikaiseen sopimukseen 26.3.2023 alkaen. Näin ollen lautakunnan näkemyksen mukaan sähköalan yrityksen vahingonkorvausvastuuta on arvioitava sopimukseen perustuvana vahingonkorvausvastuuna. Tällaisessa tilanteessa vahingonkorvauksen tarkoituksena on kattaa sopimusrikkomuksesta aiheutuneet ylimääräiset kustannukset.

Lautakunta toteaa, että toimitetun selvityksen mukaan uuden määräaikaisen sopimuksen sopimus hinnat ovat olleet perusmaksu 3,06 euroa kuukaudessa ja lisäksi päiväenergian osalta 16,12 senttiä kilowattitunnilta ja yöenergian osalta 15,31 senttiä kilowattitunnilta. Lautakunta toteaa, että 2023 ja 2024 vuoden pörssisähkö keskihinta oli huomattavasti edellä mainittuja määräaikaisen sopimuksen hintoja alhaisempi.

Lautakunnan käsityksen mukaan hakija on riittävällä tavalla osoittanut sen, että hänelle on aiheutunut asiassa vahinkoa sähköalan yrityksen sopimusrikkomuksen johdosta. Lautakunnan näkemyksen mukaan hakijan vaatimusta ei voida perusteeltaan tai määrältään siten pitää selvästi perusteettomana.

Johtopäätökset

Lautakunta katsoo, etteivät osapuolet ole tulleet sidotuiksi uuteen Täysvesi -sähkö sopimukseen. Näin ollen hakijalla olisi ollut oikeus vaihtaa sopimus vaatimuksensa mukaisesti Pienyrityksen pörssisähkö sopimukseen.

Vaikka kyseessä onkin sopimuksen pätemättömyyden johdosta sopimuksen purkuun rinnastuva tilanne, niin edellä esitetyin tavoin nyt kyseessä olevassa tilanteessa toimitetun sähkön palauttaminen ei ole mahdollista. Lautakunta siten katsoo, että suoritusten palautusvelvollisuuden sijaan asiassa on tarkasteltava hakijan oikeutta vahingonkorvaukseen.

Sähköalan yrityksen sopimusrikkomuksen johdosta lautakunta suosittaa, että sähköalan yritys suorittaa vahingonkorvauksena Pienyrityksen pörssisähkö sopimuksen ja Täysvesi -sähkö sopimuksen hintaeron hakijan toteutuneen sähkönkulutuksen mukaisesti siitä lukien, kun hän on ollut tosiasiallisesti sidottuna uuteen määräaikaiseen sopimukseen eli 26.3.2023 alkaen siihen saakka, kunnes hakijalla on uusi sähkö sopimus.

Valituskielto

Energiamarkkinariitalautakunnasta annetun lain 18 §:n mukaan lautakunnan päätös ei ole täytäntöönpanokelpoinen, eikä sillä ole hallintopäätöksen tai tuomion oikeusvaikutuksia. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Lautakuntakäsittely ei estä asian saattamista toimivaltaisen viranomaisen tai tuomioistuimen käsiteltäväksi.

Päätös oli yksimielinen.

Asian ratkaisivat

Nora Kankaanrinta
Puheenjohtaja

Muut jäsenet: Annaliisa Ahlroth, Riina Heinimäki, Pasi Kuokkanen, Niko Nurmela, Jari Nykänen, Jarmo Partanen, Petri Pylsy ja Arto Rajala

Asian esitteli

Jenni Halonen
Energiamarkkinariitalautakunnan esittelijä

Nora Kankaanrinta
Lautakunnan puheenjohtaja

Jenni Halonen
Lautakunnan esittelijä